

تحول از کجا؟ «رشد حرفه‌ای معلم معطوف به استاندارد» نقطه عزیمت

عادلۀ مطلق^۱

دکتر محمد حسنی^۲

چکیده: سرانجام همه اصلاحات آموزشی رشد دانش‌آموز است و مهم‌ترین عامل در رشد دانش‌آموز کفایت و کارایی معلم است. اگر قرار باشد معلمان با موفقیت دانش‌آموزان را برای آینده آماده کنند، ابتدا لازم است خود برای آینده آماده شوند. وجود سند تحول بنیادین آموزش و پرورش گویای این است که نیاز به تغییر در آموزش و پرورش احساس شده است و طرح نظام رتبه‌بندی معلمان نیز نیاز به تغییر در کارایی معلم را خاطر نشان می‌کند. کسب تخصص و رشد حرفه‌ای معلم تضمین‌کننده کفایت و کارایی معلم می‌شود. از این رو در این نوشتار به رشد حرفه‌ای معلم معطوف به استاندارد پرداخته شد و اسناد موجود مربوط به نظام‌های آموزشی که خود مبتنی بر نظریه و پژوهش‌های علمی است مطالعه و بررسی و مؤلفه‌های استاندارد به روش اقتباس از آن‌ها استخراج گشت؛ سپس در سه گام آمایش، آموزش و سنجش با نگاهی به بستر موجود برای تغییر و سطوح آموزش استانداردها به چگونگی ارزش‌یابی از آن‌ها پرداخته شده و راه‌ها و راهکارهای مناسب سنجش رشد حرفه‌ای معلم معطوف به استاندارد ارائه شد.

کلیدواژه: استانداردهای رشد حرفه‌ای معلم، رشد حرفه‌ای معطوف به استاندارد، ارزشیابی معطوف به استاندارد، روش اقتباس.

مقدمه

در حالی که سرانجام همه اصلاحات آموزشی باید رشد دانش‌آموز باشد، سرآغاز آن، اگر بخواهیم به موفقیت منجر شود، شناخت اهمیت معلم در این رشد است (هارول^۳، ۲۰۰۳). مهم‌ترین دارایی یک سیستم آموزشی نیروی آموزش آن است. معلم، کارگزار و عامل اصلی آموزش به شمار می‌آید و اهداف نظام آموزشی در نهایت توسط وی محقق می‌شود و به منصفه ظهور می‌رسد

adeleh1379@yahoo.com

۱. دانشجوی دکتری دانشگاه الزهرا

۲. استادیار و عضو هیات علمی پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

تحول از کجا؟ «رشد حرفه‌ای معلم معطوف به استاندارد» نقطه عزیمت

۱. استاندارد و استانداردسازی

استاندارد به معنای سطحی از کیفیت یا سطح مطلوب یا قابل قبول کیفیت است (فرهنگ آکسفورد؛ مریام وبستر). استاندارد، به تعریف سازمان بین‌المللی استاندارد^۱، مدرکی است که ملزومات، اصول، راهنمایی‌ها یا ویژگی‌هایی برای مواد، فرآیند، نتایج و خدمات به‌منظور استفاده مکرر که از طریق هم‌رأیی فراهم و به‌وسیله سازمان شناخته‌شده‌ای تصویب‌شده باشد، فراهم می‌کند و هدف از آن دستیابی به میزان مطلوبی از نظم و بهبود کیفیت در یک زمینه خاص است. استانداردسازی هم به معنای رساندن چیزی به سطح کیفیت مطلوب آمده است (فرهنگ آکسفورد؛ مریام وبستر).

مقوله استاندارد و استانداردسازی در امور وابسته به اشیاء بی‌جان از دیرباز مطرح بوده است. نگاه به استاندارد در صنعت نگاه اندازه‌پذیر به کالا است یعنی واقعیت هر چیز را می‌توان دید یا با حس آزمود؛ این «اصل تأیید پذیری» ریشه در تفکرات گالیله‌ای دارد (حمیدی، ۱۳۸۷) اما آیا به حوزه و قلمروهای مربوط به آدمی نیز می‌توان این‌گونه نگریست؟ آیا تفاوتی میان استانداردسازی در صنعت و استانداردسازی در حوزه‌های مربوط به آدمی نیست؟

در این حوزه چند دیدگاه وجود دارد. دیدگاه اول برخورد با مسائل آدمی را مانند برخورد با همان کالاهای صنعتی می‌داند؛ یعنی مواجهه‌ای کمی و نگرش پذیر با پدیده‌های انسانی. استانداردسازی کمی که ریشه در رفتارگرایی دارد رفتار معلمان را قابل کنترل و ارزیابی و شکل‌پذیر می‌داند. دیدگاه دوم که خاستگاه انسان‌گرایی دارد، بحث در مورد استاندارد و استانداردسازی را در امور آدمی باطل می‌شمارد. در این نگاه استانداردسازی تجاوز به حریم آزادی افراد است. هرکسی آزاد است تا بر اساس یافته‌ها، تجارب، تخصص، ذوق و برداشت‌های مشخص خویش عمل نماید (گودرزی و سعادت‌مند، ۱۳۸۴). صاحب‌نظرانی مانند آیزنر هم موضوع استانداردسازی فرآیند تدریس یا تدریس استاندارد را یک تعبیر تناقض‌آمیز دانسته‌اند (آیزنر، ۱۹۹۴)؛ اما آیا این بدان معناست که استاندارد و استانداردسازی در امور انسانی بی‌معنی است؟ نگاه دوم همان‌قدر نادرست به نظر می‌رسد که نگاه اول؛ چراکه راه را برای سلیقه‌ای عمل کردن و نگاه رفع تکلیفی می‌گشاید. می‌توان از نگاه مواجهه‌ی صنعتی فاصله گرفت و استاندارد را هرگونه

---

1. ISO = International Standard Organization

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

تحول از کجا؟ «رشد حرفه‌ای معلم معطوف به استاندارد» نقطه عزیمت

۳- تلفیق: یافته‌ها علمی و آموزشی

۴- خبرگی: مذاکره مشورت و توافق

در این نوشتار با توجه به ماهیت موضوع از روش اول یعنی اقتباس استفاده شده است. بدین شکل که اسناد موجود مربوط به نظام‌های آموزشی که خود مبتنی بر نظریه و پژوهش‌های علمی است؛ مطالعه و بررسی و مؤلفه‌های استاندارد از آن‌ها استخراج شد. این اسناد در پیوست آورده شده است.

۲. استانداردهای رشد حرفه‌ای معلم

استانداردهای رشد حرفه‌ای معلم ویژگی‌هایی است که دستگاه‌های آموزشی با توجه به برداشت جدید از مفهوم یادگیری و نیاز به یادگیری مادام‌العمر وضع می‌کنند. استانداردهای تدریس حرفه‌ای زبان مشترکی ایجاد می‌کنند تا آنچه را که معلمان نیاز است بدانند و بتوانند انجام دهند را روشن کند (NSW¹، ۲۰۰۶؛ تربیت معلم کوئیزلند، ۲۰۰۸؛ AITSL، ۲۰۰۱). این استانداردها منظری کل گرایانه به کیفیت تدریس و شایستگی‌های معلم به وجود می‌آورند تا از آن منظر چند هدف حاصل گردد:

اول: چارچوب، ساختار و مسیری ایجاد شود تا از رشد و یادگیری معلم حمایت گردد. به سخن دیگر استانداردها زمینه را برای آمادگی و یادگیری حرفه‌ای وی فراهم و فهم جدیدی از یاددهی و یادگیری ایجاد می‌کنند. دوم: معلم خود، کار خود را بنگرد و بسنجد و با مقایسه‌ی وضع موجود با وضع مطلوب (استانداردها)، عمل تدریس خود را بهبود دهد. این چارچوب‌ها راهنمایی فراهم می‌کنند تا معلم فکورانه و پیوسته دانش، عمل و تعهد حرفه‌ای خود را رشد دهد. سوم: مقیاسی جهت سنجش کار معلم برای دست‌اندرکاران آموزشی فراهم شود. این استانداردها می‌توانند نقطه مرجعی برای جذب، آماده‌سازی، حفظ ارتقاء، ارزشیابی یا رتبه‌بندی (که در سند نظام رتبه‌بندی معلمان مدنظر قرار گرفته است) معلمان باشند. چهارم: فرصت‌ها و اهداف مطلوب یادگیری برای همه دانش‌آموزان فراهم بشود. به سخن دیگر استانداردها چارچوبی جهت حمایت از رشد حرفه‌ای کودکان برای مواجهه با جامعه و یادگیری مادام‌العمر فراهم

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

تحول از کجا؟ «رشد حرفه‌ای معلم معطوف به استاندارد» نقطه عزیمت

ب- عمل حرفه‌ای: این حوزه بر عمل و فرآیند تدریس و دانش و مهارتی که از تجربه به دست می‌آید تمرکز دارد. مبنا در این حوزه، ظرفیت معلم برای ایجاد محیطی است که یادگیری در آن ارزشمند است و رشد می‌یابد.

۳- معلم فرآیند آموزش و تجربیات یادگیری را برای همه دانش‌آموزان طراحی می‌کند و سازمان می‌دهد.

- برنامه‌ریزی درسی برای حمایت از فهم دانش‌آموزان از مواد درسی
- طراحی برنامه درسی یکپارچه یا تدریس بر اساس یک تم که یادگیری را برای دانش‌آموزان معنادار می‌کند
- سازمان دادن راهبردهای آموزشی که متناسب با هر یک از دانش‌آموزان هستند
- ۴- معلم محیطی مؤثر برای یادگیری همه دانش‌آموزان خلق و حفظ می‌کند.
  - خلق محیط فیزیکی که همه دانش‌آموزان را درگیر کند
  - ایجاد فضایی که انصاف و احترام را رشد دهد
  - بهبود رشد اجتماعی و مسئولیت با کمک به دانش‌آموزان برای کار به‌طور گروهی
  - ایجاد و حفظ معیارهایی برای رفتار دانش‌آموزان
  - استفاده مؤثر از زمان آموزشی
- ۵- معلم دانش‌آموزان را در یادگیری درگیر و از آن‌ها حمایت می‌کند.
  - ارتباط دادن دانش قبلی، تجربیات زندگی و علائق دانش‌آموزان با اهداف یادگیری
  - حمایت از تنوع در مدرسه و خارج از آن
  - استفاده از منابع و راهبردهای متنوع آموزشی برای پاسخ‌گویی به نیازهای متنوع دانش‌آموزان
  - استفاده از تکنولوژی برای تسهیل یادگیری
  - درگیر کردن دانش‌آموزان در تجربیات یادگیری که دیدی یکپارچه از ایده‌ها، مفاهیم و موضوعات درسی فراهم می‌کند
  - ایجاد تجربیات یادگیری که خودمختاری، تعامل و انتخاب را رشد می‌دهد
  - درگیر کردن دانش‌آموزان در حل مسئله، آزمایش ایده‌ها و تفکر انتقادی
  - رشد یادگیری خودگردان و فکورانه برای همه دانش‌آموزان
  - ایجاد تجربیات یادگیری که از نوآوری و کارآفرینی حمایت کند

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

تحول از کجا؟ «رشد حرفه‌ای معلم معطوف به استاندارد» نقطه عزیمت

حمایت‌کننده هم توسط برنامه ریزان و دست‌اندرکاران آموزشی خلق می‌شود. از این‌رو باور آموزش‌کاران در نیاز به احساس فوریت به رشد حرفه‌ای معلمان که رفتار آن‌ها را تغییر دهد و این منجر به رشد عملکرد دانش‌آموزان شود، بسیار مهم است. خروجی هر تغییری در ابتدا بسته به این است که آیا مدیران آن را بااهمیت ارزیابی می‌کنند. به سخن دیگر هر تغییری نیازمند احساس تغییر است.

وجود سند تحول بنیادین آموزش و پرورش (۱۳۹۰) خود‌گویای این است که نیاز به تغییر در آموزش و پرورش احساس شده است و وجود سند رتبه‌بندی معلمان نیز نیاز به تغییر در کارایی معلم را نوید می‌دهد. یکی از اهداف کلان در سند تحول، «ارتقای اثربخشی و افزایش کارایی در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی» تعیین و در راهبردهای کلان «ارتقا جایگاه نظام تعلیم و تربیت» و «توسعه مستمر شایستگی‌ها و توانمندی‌های فرهنگیان» تصریح شده است و در نهایت در هدف‌های عملیاتی و راهکارها به «بازمهندسی سیاست‌ها و بازتنظیم اصول حاکم بر برنامه درسی تربیت‌معلم با تأکید بر کارورزی و انطباق سطح شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان در سطح ملی و جهانی با مقتضیات الگوی برنامه درسی در نظام تعلیم و تربیت و طراحی سیاست‌های مناسب برای ارتقای شیوه‌های جذب، تربیت و نگهداشت معلمان در آموزش و پرورش» پرداخته شده و نیز به «استقرار نظام سنجش صلاحیت‌های عمومی، تخصصی و حرفه‌ای، تعیین ملاک‌های ارزیابی و ارتقای مرتبه (نظام رتبه‌بندی) علمی و تربیتی معلمان» اشاره شده است. این بیانات همان‌گونه که عنوان شد گویای آماده بودن بافت برای حرکت به سمت رشد حرفه‌ای معلمان است؛ اما کاربست استانداردهای رشد حرفه‌ای معلم چگونه خواهد بود؟

۲.۳. آموزش

جهان به سرعت دگرگون می‌شود و معلمان نیز باید مانند سایر گروه‌های حرفه‌ای با این واقعیت روبه‌رو شوند که آموزش‌های اولیه آنان در جهان امروز چندان مفید نخواهد بود و آنان باید در سراسر عمر خود دانش خود را روزآمد کنند. رشد حرفه‌ای یک نتیجه نیست که می‌تواند رخ بدهد یا رخ ندهد بلکه فرآیند بهبود پیوسته ایست (هارول، ۲۰۰۳؛ دانشکده آموزش و رمنوت، ۲۰۱۱) که از زمانی که فرد تصمیم به ورود به آموزش می‌گیرد تا کناره‌گیری از آن ادامه دارد

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

تحول از کجا؟ «رشد حرفه‌ای معلم معطوف به استاندارد» نقطه عزیمت

ترکیبی از هر دو وجه علمی و هنری تدریس است. در این مقوله کاربرد دانش برآمده از پژوهش‌های علمی و تغییر و انطباق آن‌ها با توجه به موقعیت و بافت مدنظر است؛ به سخن دیگر در این گام معلم می‌آموزد مبنای علمی تدریس را با نگاهی هنرمندانه در هم آمیزد تا عمل تدریس را شکل دهد. گام سوم مقوله سوم استانداردهای رشد حرفه‌ای معلم یعنی تعهد حرفه‌ای، وجه هنری تدریس را در بر می‌گیرد که در آن معلم به تعبیر شون^۱ (۱۹۸۳) کارگزار فکور است؛ بدین معنا که معلم می‌آموزد آگاهانه و نقادانه عمل تدریس خود و یادگیری دانش‌آموزان را رصد و تحلیل می‌کند و از آن میان دانش حرفه‌ای خویش را تولید می‌کند؛ به تعبیر لایتل^۲ و کاکران اسمیت^۳ (۱۹۹۲) معلم پژوهنده است.

علاوه بر مقوله سوم استانداردها یا رکن سوم رشد حرفه‌ای معلمان، نگاه هنری به تدریس و وجه هنری در تعهد حرفه‌ای جای دیگری نیز خود را نشان می‌دهد. این استانداردها مؤلفه‌های به هم مرتبطی هستند که به‌طور کل‌گرایانه بکار می‌روند نه به‌صورت عناصر جدا از هم. دانش معلم از دانش‌آموز، راهبردهای آموزشی و محتوا به توانایی معلم در برنامه‌ریزی آموزشی و خلق فرصت‌هایی برای پیشرفت دانش‌آموزان مربوط است و این هر دو به تعهد و مسئولیت حرفه‌ای وی. این، هنر معلم را می‌طلبد تا استانداردهای به ظاهر متکثر را بتوان با هم جمع نمود و وحدت بخشید. معلمان حرفه‌ای هم دانش نظری را خوب می‌دانند، هم توانایی انطباق و کاربست دانش‌های نظری در عمل را دارند و هم خلق دانش حرفه‌ای می‌کنند. «گیج» از صاحب‌نظران معروفی است که قائل به وجود نوعی تلفیق بین علم و هنر در تدریس است. وی تدریس را هنری می‌داند که برای ایفای مؤثر وظایف خویش به یک مبنای علمی یا اندوخته‌ای که حاصل پژوهش‌های پیرامون تدریس می‌باشد، نیازمند است؛ اما آنچه که ماهیت اصلی تدریس را می‌سازد، همان بعد هنری آن است. وی بر این باور است که اگرچه حوزه تدریس دارای نوعی قانونمندی است که می‌توان آن را از طریق پژوهش‌های علمی کشف کرد، اما به کارگیری این قانونمندی‌ها مستلزم بصیرت، بالبداهگی و شهود است که فعالیت تدریس را به نوعی هنر نزدیک

---

1. Shon
2. Cochran-Smith
3. Lytle
۱۲۳

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

تحول از کجا؟ «رشد حرفه‌ای معلم معطوف به استاندارد» نقطه عزیمت

سطح ۲ به یادگیری معلم مربوط است. بررسی اینکه معلمان به دانش و مهارت‌های مورد نظر رسیده‌اند. هدف این سطح بهبود برنامه است.

سطح ۳ به رشد مدرسه مربوط است. چون این سطح تأثیر رشد حرفه‌ای بر مدارس را نشان می‌دهد. این سطح می‌تواند حمایت و انگیزه مدارس را برانگیزاند. هدف این سطح بهبود برنامه است.

سطح ۴ به مطالعه میزان و کیفیت کاربرد دانش و مهارت‌های جدید مربوط است. هدف از این سطح به کارگیری یادگیری معلمان است.

سطح ۵ به پیشرفت دانش‌آموز مربوط است. هدف این سطح این است که آیا رشد حرفه‌ای معلم توانسته دانش‌آموز را به سطح مورد نظر برساند؟

از نظر گاسکی هر سطح از سطح قبل پیچیده‌تر است و سطوح ۳ و ۴ و ۵ اهمیت بیشتری دارد و موفقیت در هر سطح منوط به موفقیت سطح قبلی است. به نظر می‌رسد با وجود لزوم دیدگاه کل‌گرایانه این بیان در مورد سطوح استانداردها هم مصداق داشته باشد؛ یعنی شاید بتوان گفت سیر تکوین استانداردها از دانش حرفه‌ای به تعهد حرفه‌ای است. ابتدا نیاز است که دانش حرفه‌ای شکل بگیرد تا بر اساس آن دانش، بتوان دست به عمل حرفه‌ای زد و بر اساس آن دو بتوان به سطح تعهد حرفه‌ای رسید و دانش حرفه‌ای را تولید کرد و آن‌ها را به اشتراک گذارد. خلق دانش حرفه‌ای و تعامل با حرفه‌ای‌ها در شبکه‌های اجتماعی که صاحب‌نظرانی چون شون (۱۹۸۳) و لایتل و کاکران اسمیت (۱۹۹۲) آن را مطرح نموده است در سطوح مطرح شده توسط گاسکی جایی ندارد. از این رو می‌توان سطح دیگری را به این سطوح اضافه نمود:

سطح ۴+۱ به تعهد حرفه‌ای معلم مربوط است. هدف این سطح تفکر و خلق دانش حرفه‌ای توسط معلم و در نهایت اشتراک گذاردن آن‌ها در اجتماعات حرفه‌ای است.

بحث و نتیجه‌گیری

تحول اساسی و پایدار در هر جامعه در گرو متحول شدن نظام آموزشی آن جامعه است و محور اصلی تحول و توسعه نظام آموزشی، بهبود کیفیت کار معلم است. از این رو شاید اغراق‌آمیز نباشد اگر بگوییم شایستگی هر نظام به اندازه شایستگی معلمان آن است؛ یعنی اگر قرار باشد معلمان با موفقیت دانش‌آموزان را برای آینده آماده کنند، ابتدا لازم است خود برای آینده آماده

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

تحول از کجا؟ «رشد حرفه‌ای معلم معطوف به استاندارد» نقطه عزیمت

استانداردهای رشد حرفه‌ای می‌توانند به‌عنوان ملاکی برای جذب و تربیت معلم، یادگیری حرفه‌ای پیوسته، ارزیابی از عمل تدریس حرفه‌ای و شناخت و ارتقا معلمانی که به سطح مطلوب و باکیفیت از استانداردها رسیده‌اند، باشند (AITSL, ۲۰۱۱).

رشد حرفه‌ای معطوف به استاندارد که به تدریس باکیفیت منجر می‌شود و ارزیابی مداوم از این سیستم به تفکر حرفه‌ای مسئولان وابسته است. برای پاسخ به سؤال محرک این نوشتار که تحول از کجا، اکنون می‌توان پاسخ داد: رشد حرفه‌ای معلم معطوف به استاندارد در بستری با تفکر حرفه‌ای و با پیگیری و ارزش‌یابی مداوم.

قدردانی

باتشکر از دکتر مهرمحمدی که در بهبود این مقاله من را یاری کردند.

منابع

پورشافی، هادی. (۱۳۸۵). *نگاهی بر نقش حرفه‌ای معلم در نظام آموزشی*. پژوهشگران، شماره ۶ و ۷.

حمیدی، منصور علی. (۱۳۸۷). *آموزش و پژوهش: فرآیندی از آمایش، سنجش، پردازش و نگارش*. نشر: سوگند.

خنیفر، حسین؛ مسلمی، ناهید و بهمنیار، بیتا. (۱۳۸۹). *راهنمای نحوه تدوین استاندارد آموزش مهارت محور*. نشر: روابط عمومی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور.

گودرزی، اکرم و سعادت‌مند، زهره. (۱۳۸۴). *استانداردسازی در نظام آموزش و پرورش*. فصلنامه آموزه، شماره ۲۸.

مهرمحمدی، محمود. (۱۳۹۲). *بازاندیشی فرآیند یاددهی - یادگیری*. نشر: موسسه فرهنگی مدرسه برهان (انتشارات مدرسه).

Aitsl, Australian Institute for Teaching And School Leadership. (2011). *National Professional Standards for Teachers*. Retrieved March 13, 2013, from: Aitsl.Edu.Au. Web site: http://www.aitssl.edu.au/verve/_resources/aitssl_national_professional_standards_for_teachers.pdf

Australian College of Educators (2002). *National Statement from the Teaching Profession on Teacher Standards, Quality and Professionalism*. Retrieved March 3, 2013, from: Canberra: Australian College of Educators.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

تحول از کجا؟ «رشد حرفه‌ای معلم معطوف به استاندارد» نقطه عزیمت

- Rosenshine, B. & Stevens, R. (1986). *Teaching Function in Wittrok M. C Handbook of Research on Teaching*. New York: Macmillan.
- Schon, Donald A. (1983). *The Reflective Practitioner*. Basic Books, Inc.
- State Of Nsw, Department Of Education And Training. (2008). *Professional Learning And Leadership Development Directorate*. Retrieved March 20, 2013, from: Nsw Department Of Education And Training. Web site: <https://www.det.nsw.edu.au/proflearn/areas/qt/qtpts.htm>
- State of Queensland (Department of Education). (2005). *Professional standards for teacher: guidelines for professional practice*. Retrieved November 13, 2014, from: Brisbane: Queensland Government. Web site: <http://education.qld.gov.au/staff/development/standards/teachers/>
- Vermont Department Of Education. (2001). *Increasing The Effectiveness Of Professional Development In Schools And Districts*. Retrieved from website: <http://education.vermont.gov/documents/EDU>
- Vermont Department Of Education. (2011). *A Guide For Increasing The Effectiveness Of Professional Development In Schools And Districts*. Retrieved from website: <http://education.vermont.gov/documents/EDU>
- WVCPTS, The West Virginia Board of Education directed the West Virginia Commission for Professional Teaching Standards. (2010). *West Virginia Professional Teaching Standards*. Retrieved from website: <http://wvde.state.wv.us/teachwv/wvde1890master.pdf>

پیوست: اسناد استانداردهای رشد حرفه‌ای که در این نوشتار استفاده شده است:

- ۱- انجمن تدریس و راهبری مدارس استرالیا: استانداردهای حرفه‌ای ملی معلمان
- ۲- دانشگاه تربیت معلم استرالیا: بیانیه ملی حرفه معلمی درباره استانداردهای تدریس: کیفیت و حرفه‌ای گرای
- ۳- کمیسیون کالیفرنیا درباره صلاحیت معلم و دانشکده آموزش کالیفرنیا: استانداردهای کالیفرنیا برای حرفه تدریس
- ۴- ارزیابی بین ایالتی معلم و کنسرسیون پشتیبانی: مدل استانداردهای تدریس
- ۵- کمیته ملی استانداردهای تدریس حرفه‌ای: معلم چه چیز را باید بداند و بتواند عمل کند
- ۶- دانشکده آموزش نیوجرسی: استانداردهای حرفه‌ای نیوجرسی برای معلمان و مدیران مدارس
- ۷- آموزش ایالت نیویورک: استانداردهای تدریس ایالت نیویورک
- ۸- کمیته آموزش ایالتی کارولینای شمالی: استانداردهای تدریس حرفه‌ای کارولینای شمالی
- ۹- دانشکده‌ی تربیت معلم کوپینزلند: استانداردهای حرفه‌ای برای معلمان کوپینزلند
- ۱۰- دانشکده آموزش ایالت نیوساوت ولز (NSW)، یادگیری حرفه‌ای و رشد مدیریت

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی